

ESA TU E DUA NA I TUVATUVA NI NOMU BISINISI NI YACO E DUA NA LEQA TUBUKOSO?

Keitou kila ni cicivaki ni dua na bisinisi ena taura e levu na nomu gauna. Ka dredre sara mo na raica e dua na gauna galala mo na biuta vata kina e dua na i tuvatuva. Ia, na vakadidike e vakayacori e kunei kina ni:

KO NI KILA LI...

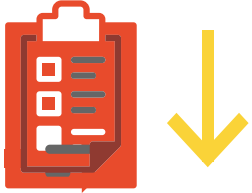
75% na kabani e sega na nodra i tuvatuva ka vakatokai na Business Continuity Plans (BCP) era mai lutu ena loma ni tolu na yabaki ni yaco oti e dua na leqa tubukoso.

1 mai na 4 na bisinisi e sega tale ni qai tomana na nona veiqaravi ni oti e dua na leqa tubu koso.¹ E dua na sala e na rawa ni vukea na nomu bisinisi na gauna ni leqa tubu koso.

Keitou sega ni tukuna wale tikoga eke na Business Continuity Plan (BCP) ka kena i balebale na i tuvatuva e vakotori ena kena maroroi na tamata cakacaka kei na veika e taukena na kabani ena gauna e yaco kina e dua na leqa tubukoso. Keitou via vakaraitaka talega ni kena oqo e raica raraba na cicivaki ni nomu bisinisi.

Ni tiko e dua na i tuvatuva e vakaraitaki ni sa dei vinaka tu na nomu bisinisi me na lako curuma ka cici vinaka tikoga dina madaga ke sega ni lako vinaka tiko eso na veiqaravi.

Na BCP e veivuke ena kena toso vinaka tikoga na bisinisi ena gauna ni leqa tubu koso kei na gauna e sa vakanadaku kina na keqa tubu koso.

Rawa ni ko cakava e dua na nomu i tuvatuva ena loma ni 12 na miniti, vakamura sara

Na cava na kena i balebale ni dei tu na nomu bisinisi?

**VAKALAILAITAKA NA LEQA,
TU VAKARAU,
VAKACOKOTAKI IKO
TOTOLO MAI NA LEQA KO
SOTAVA**

KURI NI TUKUTUKU

ME DAU TU VAKARAU NA NOMU BISINISI.

PIPSO.ORG.FJ/STAYOPEN

O ira na bisinisi era dei vinaka tu, era sa rawa ni kidava ni dua na leqa e tu mai liu, ka raica eso na ituvatuva me ra na toso tikoga kina ki liu. Baleta ni sa tiko na nodra i tuvatuva, era sa rawa ni kidava rawa na leqa ka vakarautaka eso na sala me vakalailaitaki kina na leqa oya ni bera ni yaco.

Vakatalega vei ira na bisinisi lalai ena nodra rawa ni vosota na veika dredre era sotava ka cicivaka tokaga vakayalomatua na nodra veiqaravi.²

Me vaka e vakaraitaki ena Wellington Region Emergency Management ni dua na ka bibi me tiko vua e dua na bisinisi me rawa ni cici tikoga ni oti e dua na leqa tubu koso oya na nona veimaliwai kei ira na nona tamata cakacaka, na dauvolivoli, o ira na dauniveivoli kei na vanua e veiqaravi kina.

Na nomu bisinisi kei ira ko veiqaravi kina

O ira na bisinisi era dei vinaka tu era dau raica talega na nodra dei na lewenivanua era veiqaravi kina.

Me vaka e sa vakadinadinataki oti ena vakadidike ni rau veisemati na bisinisi era dei tu kei ira na lewenivanua era veiqaravi kaya vata. Kevaka e laurai ni ra sega ni vakarau vinaka na i soqosoqo kei na na bisinisi ena gauna ni leqa tubu koso, era na sega ni vakarau vakatalega kina na lewenivanua.³

TAURIVAKA NA I TUVATUVA OQO

E rawa ni ko biuta vata e dua
na nomu tuvatuva ena loma ni
12 na miniti vakamura sara.

Endnotes:

¹ Civil Defence Wellington Region Emergency Management Office. (2017). Retrieved February 24, 2017, from Wellington Region Emergency Management website, <http://www.getprepared.org.nz/>

² Civil Defence Wellington Region Emergency Management Office. (2017).

© Pacific Community (SPC) 2017

All rights for commercial/for-profit reproduction or translation, in any form, reserved. SPC authorises the partial reproduction or translation of this material for scientific, educational or research purposes, provided that SPC and the source document are properly acknowledged. Permission to reproduce the document and/or translate in whole, in any form, whether for commercial/for profit or non-profit purposes, must be requested in writing. Original SPC artwork may not be altered or separately published without permission.

Vakavinavinaka vei ira kece era veivuke
mai vakailavo kei ira talega na vakaitavi mai

Na vakavinavinaka ki vei

KURI NI TUKUTUKU

ME DAU TU VAKARAU NA NOMU BISINISI.

PIPSO.ORG.FJ/STAYOPEN